

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17

INTERNET:

<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A

TELEFAX 629 - 40 - 89

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/15/15/97

WYBORY PARLAMENTARNE '97 – PREFERENCJE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Z początkiem roku w decydującą fazę weszła reforma centrum administracyjno-gospodarczego rządu. Rozpoczęły działalność nowe ministerstwa i nowi ministrowie. Mimo zmian organizacyjnych i personalnych wiele problemów wciąż pozostaje nie rozwiązanych. Przedłuża się konflikt między rządem a reprezentacją zawodową lekarzy. Wiele mówi się o lustracji, choć w niewielkim stopniu przybliżyła się rozwiązanie tej kwestii. W różnych wypowiedziach ciągle powraca sprawa liberalizacji ustawy antyaborcyjnej. Komisja Konstytucyjna praktycznie już zakończyła swoją pracę, jednak stworzony przez nią projekt ustawy zasadniczej nie uzyskał powszechnej akceptacji. Większość ugrupowań opozycyjnych krytycznie oceniła również tegoroczny budżet. Twierdzi się, że rząd zaprojektował go przede wszystkim z myślą o zbliżających się wyborach. Natomiast według premiera, budżet prezentowany przez rząd jest bardzo dobry.

Pierwszy miesiąc nowego roku obfitował w istotne zdarzenia polityczne, które można by zinterpretować jako dalszą krystalizację sytuacji na naszej scenie. Szczególny rozgłos w mediach zyskało rozstanie się grupy centroprawicowych polityków z Unią Wolności. M.in. dzięki nim powstało następnie nowe ugrupowanie polityczne (Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe) planujące włączenie się w Akcję Wyborczą „Solidarność”. Z drugiej strony miały miejsce decyzje personalne ministra Millera, dobierającego wiceministrów do swojego resortu m.in. spośród polityków opozycyjnych partii. Czy zdarzenia te wpłynęły na zmianę preferencji wyborczych Polaków? Odpowiedź przynosi najnowszy sondaż CBOS¹.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (80), 17-21 stycznia ‘97, reprezentatywna próba dorosłej ludności Polski (N=1101).

Omówienie wyników warto poprzedzić krótką uwagą metodologiczną. CBOS - w odróżnieniu od innych ośrodków - prezentując wyniki badań nad preferencjami wyborczymi, niezmiennie uwzględnia osoby, które deklarują udział w wyborach, ale nie mają jeszcze sprecyzowanych preferencji. W zestawieniach tych brane są zatem pod uwagę opinie wszystkich osób, które zamierzają głosować (co stanowi podstawę procentowania, czyli 100%), w tym także tych, które nie zdecydowały się jeszcze, komu udzielią swego poparcia.

Za takim sposobem przedstawiania danych przemawia to, że na pół roku przed wyborami wielkość oraz struktura grupy osób niezdecydowanych wydaje się informacją istotną - umiejętność przekonania do swoich racji właśnie tej grupy wyborców może zadecydować o składzie przyszłego parlamentu.

Przypominamy zatem, że zestawiając wyniki badań preferencji partyjnych uzyskiwane przez różne ośrodki badawcze trzeba pamiętać o możliwych różnicach w podstawie procentowania, nie mówiąc już o odmiennych metodach pomiaru. Mechaniczne porównywanie bezwzględnych wartości procentowych może prowadzić do pochopnych, a niekiedy i całkiem błędnych wniosków.

PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH DO PARLAMENTU

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu i Senatu?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	1996						1997
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	A+B	A+B	A	A	A	A	A
Akcja Wyborcza „Solidarność”	26	18	21	20	26	23	25
Sojusz Lewicy Demokratycznej	22	23	22	23	22	18	20
Polskie Stronnictwo Ludowe	14	14	15	12	11	12	10
Ruch Odbudowy Polski	13	12	7	9	8	8	8
Unia Pracy	5	6	9	8	7	8	5
Unia Wolności	8	9	8	7	7	8	4
KPEiR - Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	-	-	-	-	5	3	6
Unia Polityki Realnej	2	2	3	2	2	2	1
Narodowo-Chrześcijańsko-Demokratyczny Blok dla Polski	-	-	-	4	1	2	4
Inna partia lub organizacja	1	3	3	0	1	1	1
Trudno powiedzieć	9	13	11	14	11	14	16
N	626	690	734	724	707	706	666
A - w pytaniu podano tylko nazwy partii B - w pytaniu podano nazwy partii i nazwiska liderów							

W styczniu udział w wyborach parlamentarnych, jeśli odbywałyby się one w najbliższym czasie, zadeklarowało 61% badanych. Odsetek ten utrzymuje się na podobnym poziomie od sierpnia ubiegłego roku, co może wskazywać, że opinia publiczna nie jest jeszcze żywo zainteresowana wyborami.

Podobnie jak ubiegłych miesiącach, najwięcej osób gotowych jest głosować na Akcję Wyborczą „Solidarność”. Poparcie dla tego ugrupowania deklaruje co czwarty badany wybierający się do urn. Drugie miejsce zajmuje Sojusz Lewicy Demokratycznej, mogący liczyć obecnie na głosy jednej piątej potencjalnych wyborców. W stosunku do grudnia umocniły one swoją pozycję ugrupowań najbardziej liczących się dziś na przedwyborczej scenie. Choć nie wzrosła znacząco liczba ich zwolenników (zarówno AW „S”, jak i SLD uzyskały notowania zbliżone do rejestrowanych już wcześniej), niemniej jednak dystans, jaki dzieli je obecnie od pozostałych ugrupowań, wyraźnie się zwiększył.

Co dziesiąta osoba zamierzająca wziąć udział w wyborach deklaruje poparcie dla Polskiego Stronnictwa Ludowego. Czwarte miejsce pod względem liczby zadeklarowanych zwolenników zajmuje obecnie Ruch Odbudowy Polski, mogący liczyć na poparcie 8% głosujących. Liczba zwolenników tych partii nie zmieniła się znacząco w stosunku do grudnia '96.

Styczeń przyniósł spadek dotychczasowych notowań Unii Wolności. W ciągu ostatniego miesiąca poparcie dla partii Leszka Balcerowicza zmniejszyło się o cztery punkty procentowe. Jest to najgorszy wynik uzyskany dotychczas przez to ugrupowanie w naszych sondażach. Może to być w dużej mierze konsekwencją pojawiających się w mediach dyskusji i komentarzy na temat kondycji Unii Wolności i jej szans wyborczych, wywołanych odejściem z niej kilku jej członków.

Ostatni miesiąc nie był też korzystny dla Unii Pracy. Po dość wysokich notowaniach, utrzymujących się od września, poparcie dla partii Ryszarda Bugaja powróciło do poziomu z wcześniejszych miesięcy. Zamiar oddania głosu na to ugrupowanie deklaruje obecnie co dwudziesty potencjalny wyborca (o 3 punkty procentowe mniej niż przed miesiącem).

Do grona partii, które miałyby dziś szansę wejść do parlamentu, zalicza się w styczniu zamieszczona od niedawna na naszej liście Krajowa Partia Emerytów i Rencistów. Poparcie dla tego ugrupowania zadeklarowało 6% badanych zamierzających głosować (o 3 punkty procentowe więcej niż przed miesiącem). Nieznacznie wzrosło również poparcie dla drugiego z uwzględnianych od niedawna w naszym rankingu ugrupowań - Bloku dla Polski.

W styczniu obserwujemy pewną dychotomizację wyborów politycznych Polaków. Na tle innych ugrupowań dość wyraźnie zyskały ugrupowania cieszące się dotąd największym poparciem - Akcja Wyborcza „Solidarność” oraz SLD, natomiast osłabieniu uległy partie zajmujące środek naszej sceny: Unia Wolności oraz Unia Pracy. O pewnej dezorientacji zwolenników politycznego centrum może świadczyć wzrost liczby osób, które nie są jeszcze zdecydowane, na kogo będą głosować - obecnie ich odsetek jest najwyższy od kilku miesięcy (16%). Zwiększającym się poczuciem zagubienia można tłumaczyć również wzrost poparcia dla marginalnych dotąd ugrupowań - Partii Emerytów i Rencistów oraz Bloku dla Polski. Trudno jednak w tej chwili wyrokować, w jakim stopniu mamy tu do czynienia z tendencją do polaryzowania się sceny politycznej, w jakim zaś jedynie z krótkotrwałą reakcją na ostatnie wydarzenia.